

RAPPORT 1213

Nota
Zaventem, Woluwedal

Bijkomende leemaafgraving en regularisatie

Deel 2: Programma van Maatregelen

Patrick Reygel & Eckhart heunks
September 2022

ARON-RAPPORT 1213

NOTA ZAVENTEM - WOLUWEDAL

BIJKOMENDE LEEMAFGRAVING EN REGULARISATIE

Patrick Reygel & Eckhart Heunks

Tongeren
2022

Colofon

ARON rapport 1213 – Nota –Zaventem, Woluwedal. Bijkomende leemafraving en regularisatie

Erkend archeoloog:	Patrick Reygel (OE/ERK/Archeoloog/2015/00092)
Auteurs:	Patrick Reygel & Eckhart Heunks
Foto's en tekeningen:	ARON bv (tenzij anders vermeld)
Wettelijk depot:	D/2022/12.651/115
ID Archeologienota:	23094

*Op de teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Gelieve ons de wens om gebruik te maken van de teksten of illustraties schriftelijk over te maken op info@aron-online.be
Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van ARON bv mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, bewerkt, en/of openbaar gemaakt door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.*

ARON bv
Archeologisch Projectbureau
Neremweg 110
3700 Tongeren
www.aron-online.be
info@aron-online.be
tel: 012/225.250
fax: 012/770.034

© ARON bv, Archeologisch projectbureau, 2022

DEEL 2. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1. Gemotiveerd advies

1.1 Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

Initieel werd door *ARON bv* een archeologienota (ID 23094)³⁹ opgesteld, bestaande uit een bureauonderzoek. Op basis hiervan was het niet mogelijk om met voldoende zekerheid een uitspraak te doen over de aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed, de waarde daarvan (kennispotentieel) en de omgang hiermee. Daarom was bijkomend vooronderzoek noodzakelijk.

Dit bijkomend vooronderzoek diende in eerste instantie te bestaan uit een landschappelijk bodemonderzoek met een driedelige doelstelling:

1. Het vaststellen van de paleogeografische en bodemkundige opbouw van het plangebied en de mate van intactheid ervan.
2. Het verzamelen van dateerbaar materiaal.
3. Het vaststellen van potentiële archeologisch niveaus, om de gaafheid van het onderliggende oorspronkelijk bodemprofiel na te gaan.

Afhankelijk van de resultaten van dit onderzoek, diende al dan niet een archeologisch booronderzoek en proefputten in functie van steentijd artefactensites uitgevoerd te worden.

Het aanvullend vooronderzoek dat effectief uitgevoerd werd, betrof een landschappelijk bodemonderzoek (**20221106**) uitgevoerd op een 4,93 ha. groot terrein, kadastraal gekend als Zaventem, Afd. 2, sect. C, percelen 310, 311A, 311B, 312D, 312F, 313A, 327B, 327C en Zaventem, Afd. 5, sect. A, percelen 244C, 297A, 297B, 297C, 298, 299, 299/2, 300C, 300D, 300E, 300F, 300G, 303A/2, 303B/2, 303C/2.

Op basis van het landschappelijk bodemonderzoek, van vijftien profielputten en zes profielen aan de noordoost- en zuidwestrand leemwinningsgroeve kon een gemotiveerd advies gegeven worden aangaande het al dan niet uitvoeren van verder archeologisch onderzoek.

1.2 Duiding en waardering van de archeologie in het projectgebied

Door het zeer fragmentarisch voorkomen van vage toendra-achtige bodems met een onduidelijke karakter, het ontbreken van duidelijke gidslagen en het feit dat er tijdens het veldwerk geen artefacten werden vastgesteld of andere directe aanwijzingen voor mogelijke aanwezigheid van steentijdsites, maakt dat het plangebied weinig tot geen potentieel biedt voor relevant onderzoek naar mogelijke steentijdsites.

Het fragmentarisch voorkomen van de voormalige bodemoppervlakken hangt vermoedelijk samen met erosie door oppervlaktewater, wat op deze hellende flank van het dal van de Woluwe goed voorstelbaar is. Eén van deze bodems, die enkel voorkwam aan de uiterst zuidoostelijke rand van het terrein, kan als de Tongenhorizont van Nagelbeek herkend worden. De bekende potentiële artefactenlaag (Patina/Eben discordantie) die zich hier iets onder kan bevinden, werd echter niet binnen het plangebied aangetroffen.

De volledige quartaire stratigrafie heeft dan ook weinig tot geen archeologisch potentieel.

³⁹ <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/23094>

1.3 Impact van de geplande bodemingrepen

De initiatiefnemer plant het verdiepen van een bestaande leemaafgraving aan het Woluwedal te Zaventem. Op een ca. 7,2 ha groot gebied werd reeds de roodbakkende leem afgegraven (*cfr.* de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen die bekomen werd op 13.07.2020). In functie van het bouwrijp maken van het gebied als regionaal bedrijventerrein zal echter een bijkomende omgevingsvergunning worden aangevraagd voor een regularisatie en een diepere leemaafgraving. Het onderzoeksgebied heeft bijgevolg een oppervlakte van ca. 4,93 ha.

Aangezien de volledige quartaire stratigrafie geen tot weinig archeologisch potentieel heeft, zullen de geplande bodemingrepen (H.1.3) geen verdere impact hebben op archeologisch erfgoed. De enige herkenbare paleobodem -de Tongenhorizont van Nagelbeek- werd enkel aan de uiterst zuidoostelijke rand van het terrein aangetroffen (profielen 16, 17, 19 en 20) op een diepte van ca. 49 m TAW. De te regulariseren leemaafgraving bevindt zich hier echter op 51,5 m TAW en zal ook verder niet verdiept worden.

Ondanks dat er nog geen finale plannen van beschikbaar zijn, zal ook de toekomstige inrichting als regionaal bedrijventerrein binnen het onderzoeksgebied geen impact hebben. Zelfs indien het quartaire dek in de oostelijke helft – ter hoogte van de regularisatie - bijkomend wordt afgegraven.

1.4 Bepaling van maatregelen

De waarde en het kennispotentieel van de vindplaats is minimaal. De kosten van een opgraving wegen dan ook niet op tegen de geringe kennisvermeerdering die zulk onderzoek zal opleveren. Bijkomend archeologisch onderzoek wordt daardoor niet nodig geacht. Er moeten daarom **geen maatregelen** getroffen worden en er werd bijgevolg geen Programma van Maatregelen opgemaakt. De volledige quartaire stratigrafie van het onderzoeksgebied kan dan ook als archeologie-vrij beschouwd worden.

Dat er geen verder archeologisch onderzoek nodig is, neemt niet weg dat de aannemer/uitvoerder van de werken gehouden blijft aan de meldingsplicht van archeologische vondsten moesten deze toch worden aangetroffen. De context zit vervat in artikel 5.1.4 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. De vinder is verplicht om de vondst binnen de drie dagen te melden aan het agentschap Onroerend Erfgoed en beschermt de vondst en haar vindplaats tot tien dagen na het vinden.

